

Tampereen kaupunkiseudun yhteistyösuunnitelma maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamisesta sekä palvelujen käytön lisäämisestä yli kuntarajojen

1. Yhteistyösuunnitelman laadinnan lähtökohdat	2
2. Yhteistyön nykytila	3
2.1. Maankäyttö, asuminen ja liikenne	3
2.2. Palvelujen käyttö yli kuntarajojen	4
3. Kehittämistarpeet	6
3.1. Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen	6
3.2. Palvelujen käyttö yli kuntarajojen	6
4. Keinot maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamiseksi	7
4.1. Rakennemallityö 2007-2009	7
4.2. Asunto-ohjelmointi 2007-2008	8
4.3. Liikennejärjestelmätyö 2007-2008	8
4.4. Yhdyskuntatekninen huolto 2007-2008	8
5. Keinot kunnallisten palvelujen kuntarajat ylittävän käytön parantamiseksi	8
5.1. Vuoden 2008 loppuun mennessä käynnistettävät hankkeet:	8
5.2. Vuoden 2010 loppuun mennessä käynnistettävät hankkeet	9
6. Suunnitelman toimeenpano ja aikataulu	10
7. Yhteistyösuunnitelman laatiminen	10
8. Henkilöstön edustajien osallistuminen	10

Hyväksytty Paras-ohjausryhmässä 23.5.2007

1. Yhteistyösuunnitelman laadinnan lähtökohdat

Tampereen kaupunkiseudun ja Tampereen seutukunnan muodostavat seitsemän kuntaa: Tampere (jäljempänä keskuskunta), Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi (jäljempänä kehyskunnat).

Kuntien valtuustot ovat hyväksyneet kesällä 2005 Tampereen kaupunkiseudun seutu-strategian. Vaikka seudullista, lähes kaikki toimialat kattavaa yhteistyötä ja seudullisia suunnitelmia, strategioita ja ohjelmia, oli tehty jo kuntien kesken jo aiemmin, strategiaprosessin tarvetta perusteli se, että seudun kehittämisen koordinoinnissa oli luottamushenkilöiden osallistuminen ollut vähäistä.

Seutu-strategian pääkohdat tiivistettynä:

Kaupunkiseudun visio 2016:

”Tampereen kaupunkiseutu kehittää vetovoimaansa kilpailukykyisenä, uutta luovan osaamisen, kulttuurin ja yritys-elämän kansainvälisenä kasvukeskuksena.

Kaupunkiseutu vahvistaa rakennettaan monimuotoisen asumisen ja työssäkäynnin alueena, jossa eläminen on turvallista ja liikkuminen helppoa.

Kaupunkiseutu uudistaa asukkaiden arjen sujumista helpottavia palveluja yhteistyössä.”

Vision toteuttamisen periaatteita mm. avoimuus, luottamus ja kaupunkiseudun kehittäminen toiminnallisena kokonaisuutena.

Kaupunkiseudun rakenteen kehittämisen linjaukset:

- vaiheittainen eteneminen kohti yhteistä näkemystä tulevasta kaupunkirakenteesta ja sen suunnittelusta
- pitkällä aikavälillä yhteisen maankäytön suunnittelun yhtenä keskeisenä työvälineenä on yhteisesti laadittu yleiskaava
- yleiskaava laaditaan seudun kuntien yhteistyönä yhteisen, osallistavan ja myös poliittisen näkemyksen mukaan ottavan prosessin kautta
- työ aloitetaan rakennemalliselvityksellä, jossa tutkitaan kaupunkirakenteen kehitysdynamiikkaa ja haasteita
- rakennemallityön aikana otetaan kantaa yleiskaavan sisältöön, laadintaan ja hyväksymistapaan
- keskeiset liikennehankkeet priorisoidaan ja niiden toteutuminen varmistetaan yhdessä

Palveluyhteistyön kehittämisen linjaukset:

- korostetaan asukkaiden arjen nopeaa seudullistumista; kuntien palvelutuotannon pitäisi vastata tähän kehitykseen
- kuntayhteistyötä pidetään yhtenä keinona turvata palvelujen laatu, saatavuus ja vaihtoehtojen monipuolisuus.

- yhteistyö kohdistuu kunkin kunnan oman palvelutuotannon kehittämiseen, seudullisen palveluyhteistyön lisäämiseen sekä palvelumarkkinoiden synnyn edistämiseen.

Kilpailukyvyn kehittämisen linjaukset

- yritysten toimintaympäristön kehittäminen, erityisesti osaamisperustan ja innovaatioympäristön kehittäminen
- osaamiskeskustoimintamallin kehittäminen
- koulutusjärjestelmän kehittäminen
- elinkeinopolitiikan linjausten ja toimintamallin tarkistaminen
- kansainvälisen markkinoinnin kehittäminen.

Poistaakseen strategiaprosessissa todetun koordinaatiopuutteen seudun kehittämisessä kunnat ovat perustaneet Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän huolehtimaan strategian toimeenpanosta. Kuntayhtymän toiminta on käynnistynyt kesällä 2006. Kuntayhtymän toimintaa johtaa poliittinen seutuhallitus.

Tämä suunnitelma on seutustrategiaa konkretisoivan seutuyhteistyön toimeenpano-ohjelma ja samalla kunta- ja palvelurakennemuutoksesta annetun lain 7§:n tarkoittama suunnitelma. Mainitussa laissa Tampereen työssäkäyntialueeseen kuuluva Orivesi liitettiin mukaan suunnitelman laadintaan. Orivesi kuuluu Ylä-Pirkanmaan seutukuntaan.

2. Yhteistyön nykytila

2.1. Maankäyttö, asuminen ja liikenne

Kaupunkiseudun kunnat ovat 1970-luvulta lähtien tehneet yhteistyötä maankäytön suunnittelussa. Sen tuloksina on syntynyt seuraavat työt:

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2020, joka laadittiin maakuntakaavoitusta varten vuosina 2001-2002 ja jonka perusteelle tehtiin maankäyttövaraukset valtioneuvoston 29.3.2007 vahvistamaan maakuntakaavaan,

kaupan suuryksiköiden mitoitus ja sijoittumista koskeva muistio vuonna 1996, kaupan mitoitus- ja sijoitusselvitys vuonna 2001 ja sen päivitys maakuntakaavoituksen yhteydessä vuonna 2004,

yleiskaavojen yhdistelmä ja raportti, jossa on esitetty yleis- ja asemakaavojen kapasiteetti vuosina ja kerrosalaneliömetreinä. Raportti on julkaistu vuosina 2000 ja 2003. Raportin mukaan yleiskaavavarannot riittävät asuntoalueiden osalta noin 20 vuodeksi, Tampereen osalta 10 vuodeksi, työpaikka-alueiden osalta pidemmäksi ajaksi. Yleiskaavayhdistelmää ei ole pidetty yllä.

Tampereen ja Lempäälän yhteinen Vuoreksen osayleiskaava, jonka ympäristöministeriö vahvisti 28.1.2005,

Tampereen ja Nokian yhteistyössä tekemät Kolmenkulman alueen osayleiskaavaehdotukset vuonna 2006,

Tampereen ja Kangasalan yhteinen rakennemallitarkastelu Ojala-Lamminrahka-alueesta vuonna 2004,

Tampereen seutukunnan asuntopoliittinen selvitys vuonna 2003,

Tampereen seutukunnan asumista ja rakentamista koskeva tilastoaineisto vuonna 2005,

Tampereen seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2010 vuonna 1996 ja sitä koskeva aiesopimus vuonna 2002

selvitykset olevan rataverkon hyödyntämisestä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteessä, Tampereen kaupunkiseudun 2-kehän kehittämisestä ja Rantaväyläselvitys,

seudullinen liikennepoliittinen ohjelma vuonna 2005 sekä

suositus Tampereen seudun joukkoliikennejärjestelmäksi vuonna 2007.

Seutustrategiassa asetettiin tavoitteet seudun maankäytön suunnittelun ja liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Hallittua kasvua ja kestävä kehityksen periaatteita tukevan maankäytön suunnittelun keinoiksi sovittiin rakennemallitarkastelu ja suunnitelman laadinta yhteisestä yleiskaavasta. Liikkumisen kannalta tärkeäksi nähtiin liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinta ja hankkeiden priorisointi. Maankäytön suunnittelun seutuyhteistyön tiivistämiseksi seutuhallitus perusti loppuvuodesta 2006 Tampereen kaupunkiseudun maankäyttö- ja rakennetyöryhmän.

Maankäytön suunnitteluyhteistyö Oriveden kaupungin kanssa on ollut vähäistä. Orivesi on mukana Pirkanmaan jätevedenpuhdistamon yleissuunnitelman laadinnassa.

2.2. Palvelujen käyttö yli kuntarajojen

Kunnallisista palveluista merkittävä osuus muodostuu ns. lähipalveluista, joiden käyttö on lähes päivittäistä ja jotka ovat saatavilla pääosin asuinalueilla tai hyvien kulkuyhteyksien varrella. Kaupunkiseudulla lähipalvelujen kysyntä ja tarjonta on kuntakohtaisesti tasapainotettu, eikä palvelujen käytölle yli kuntarajojen ole asiakkaiden taholta esiintynyt suurta kysyntää. Kasvavalla seudulla myöskään tarjottavaa yli kuntarajojen ei juurikaan ole ollut. Palvelutuotantoa tukeva tilahallinto on kuntakohtaista ja perustuu pääosin tilojen omistamiseen.

Päivähoitopalvelujen kysyntä on Tampereella vähentynyt, mutta kehyskunnissa kasvanut merkittävästi. Kuntien välinen yhteistyö on vähäistä. Seudun kuntien välillä on eroja mm. päivähoidon kuntalisän käytössä.

Seudulla on tehty pitkään yhteistyötä sivistys- ja kulttuuripalveluissa. Kansalaisopisto-, nuoriso- ja liikuntapalvelut ovat pääosin kuntakohtaisia. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen käyttö on seudullista.

Palvelujen käyttöä yli kuntarajojen edustavat yksittäiset sopimukset mm. erityisryhmien päivähoito- ja koulupalveluissa ja pedagogiset valinnat, jotka suuntaavat palvelukysyntää kehyskunnista Tampereelle. Tampereen ja Lempäälän raja-alueelle rakentuvan Vuoreksen alueen lähipalvelut tuottaa alkuvaiheessa Tampereen kaupunki. Toisen asteen koulutuksen osalta Tampereen kaupungin lukiokoulutus houkuttelee opiskelijoita myös Tampereen ulkopuolelta (noin 30%). Lukio-opetuksessa ylikunnallista palvelukysyntää on pyritty helpottamaan yhteisten verkkokurssien järjestämisellä. Seutukunnan ammatillinen koulutuksen järjestäytyminen on käynnistynyt Pirkanmaan koulutus konsernin perustamisella vuoden 2007 alusta lukien.

Perusterveydenhuollon palvelut (vastaanotto toiminta, suun terveydenhuolto, neuvolapalvelut) ovat pääosin kuntakohtaista. Yhteistyön tiivistäminen on käynnistynyt mm. terveysneuvonnan ja ajanvarauksen sähköisten palvelujen tuottamisessa sekä yöpäivystystoiminnassa. Yhteistyön rakenteellinen uudistaminen on toteutettu työterveyshuollon palveluissa, joissa kehyskunnat ovat 2007 muodostaneet yhteisen liikelaitoksen. Kuntien hyväksymän aiesopimuksen mukaan liikelaitoksesta muodostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin työterveyshuollon ja Tampereen kaupungin työterveyshuollon yksikköjen kanssa laajin alueellinen työterveyshuoltoyksikkö 2010 mennessä. Myös eläinlääkinnän palvelujen tuotantorakenteita on vahvistettu kehyskuntien osalta, ja selvitystyö kaikkia seudun kuntia palvelevan yksikön perustamisesta on käynnissä.

Sosiaalipalvelujen kasvavaan kysyntään Tampereen seudun kunnat ovat vastanneet suunnittelu- ja ostopalveluyhteistyötä lisäämällä. Yhteistyönä toteutetaan mm. sosiaalipäivystyksen palvelut, lastensuojelun ja sijaishuollon palveluja, päihdepalveluja sekä sosiaaliasiamiestoiminta, joissa Tampereen kaupungin vastuu on keskeinen. Käynnistymässä on yhteistyöhankkeet aikuissosiaalityön- ja maahanmuuttajapalvelujen tuottamisessa. Seudullisia ratkaisuja tukevat useiden kuntien hankkimat yhteiset tietojärjestelmät sekä seudullisten hyvinvointi-indikaattorien määrittely.

Seudullista yhteistyötä on tehostettu mm. palvelujen yhteisellä tuotteistamisella sekä tietohallinto- ja tietotekniikkapalvelujen yhteistyöllä, jossa Tampereen kehyskunnat keskenään ovat olleet aktiivisia. Kehyskuntien keskinäistä yhteistyötä on tehty lisäksi erikoistumisen ja työnjaon pohjalta työterveyshuollon ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen sekä hankinnan organisoinnissa.

Erikoissairaanhoidon palvelut on tuottanut pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja kehitysvammaisten palvelut Pirkanmaan sosiaalipalvelujen kuntayhtymä. Tampereen kaupungilla on myös paljon omaa erikoissairaanhoidoa.

Teknisten huollon osalta kuntien välinen yhteistyö on pisimmillään vesi- ja jätehuollossa. Puhdasta vettä ostetaan ja myydään kuntien välillä, jätevesien puhdistusta on asteittain keskitetty. Kunnat ovat osallisena Tampereen seudun tekopohjavesihankkeessa ja jätevesien puhdistamista selvittävässä yleissuunnittelussa. Jätehuollosta vastaa Pirkanmaan jätehuolto Oy.

Seutulikenteestä vastaavat Tampereen kaupungin liikennelaitos kaupunkiliikenteen osalta ja yksityiset liikennöitsijät kehyskuntien osalta. Liikenne suunnitellaan ja ostetaan kuntakohtaisesti. Seutulikenteessä sovelletaan yhteistariffia ja joukkoliikenteen käyttöä tuetaan seutulippujärjestelmällä.

Palveluyhteistyössä Oriveden kanssa ovat olleet pääosin Kangasala ja Tampere.

3. Kehittämistarpeet

3.1. Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen

Tampereen seudun muuttoliike on jatkunut voimakkaana, mutta kuntien välillä epätasaisena. Seudun vuotuinen kasvu 2006 oli 4 570 asukasta eli 1,4 %. Kehyskunnat ovat maan voimakkaimmin kasvavia kuntia, joihin ohjautuu keskuskuntaa suurempi väestönkasvu. Vuoteen 2030 mennessä seudun väestönlisäysennuste on lähes 50 000 asukasta. Väestön vaurastumisen vuoksi myös asumisväljyys kasvaa. Tästä johtuen kuntien raja-alueiden merkitys lisääntyy. Seudulla on vilkas sisäinen muuttoliike, joka aiheuttaa kuntien erilaistumista, sillä lapsiperheitä muuttaa kehyskuntiin ja Tampereelle suuntautuu sosiaaliperusteista muuttoa.

Kaupan palveluverkko on muuttunut kaupan yleisen keskittymisen takia sekä sen vuoksi, että seudulla kaupan suuryksiköitä on sijoittunut yhdyskuntarakenteen reunoille. Paineet muutokseen jatkuvat. Kehitys on vaikuttanut liikkumisen määrään, käytettäviin liikkumis- muotoihin ja arkielämän sujuvuuteen.

Seudun liikenne on kasvanut voimakkaasti. Erityisesti henkilöautojen määrä on lisääntynyt muita merkittäviä seutukuntia nopeammin. Työmatkaliikenne seudun sisällä on kaksisuuntaistunut, koska työpaikkojen ja palvelujen määrä on lisääntynyt myös kehyskunnissa. Myös tavaraliikenne on kasvanut merkittävästi.

Seuturakenne tulisi suunnitella sellaiseksi, että kulkemistarve työssä, asumisessa ja palvelujen käytössä vähenee. Riittävät työpaikka-alueet tulee turvata ja ottaa huomioon myös tavarankuljetuksen tarpeet. Joukkoliikenteen käyttöä tulee lisätä.

Tiivistyvän ja tehostuvan rakentamisen johdosta virkistysreittien arvo ja käyttö lisääntyvät. Seudullisten virkistysreittien, ekologisten käytävien ja maisemien säilyminen on varmistettava.

Merkittäviä teknisen huollon hankkeita on seudulla ja lähialueilla avoinna, osa jo suunniteltavana. Käynnissä ovat selvityshankkeet mm. Tampere-Pirkkalan logistiikkakeskuksesta, tekopohjavesilaitoksesta ja keskusjätevedenpuhdistamosta. Seuturakenteen suunnittelussa tulee varmistaa, että myös tekninen huolto on järkevästi järjestettävissä.

Seudun yhdyskuntarakenteen, asunto-ohjelmoinnin ja liikennejärjestelmäsuunnittelun sekä palveluverkon ja elinkeinopoliittisen suunnittelun tulee muodostaa saumaton kokonaisuus. Suunnittelun yhteenkytkemiseen ja käytettävien tietojen yhdenmukaisuuteen tulee panostaa.

3.2. Palvelujen käyttö yli kuntarajojen

Palveluyhteistyöllä tavoitellaan palvelujen saatavuuden parantamista ja laadun varmistamista sekä tehokkuutta palvelujen järjestämisessä.

Seudun voimakas väestönkasvu näkyy investointitarpeina mm. päivähoito- ja koulutuspalveluissa. Uusinvestointien lisäksi tilaomaisuuden peruskorjaustarve kasvaa. Väestökehityksen erilaisten painotusten myötä Tampereen kaupungilla on tilankäytön tehostamistavoitteita. Lisärakentamisen tarve painottuu kehyskuntiin, absoluuttisesti mitattuna investointitarpeet ovat suuria myös Tampereella. Palveluverkon yhteisellä suunnittelulla sekä toimitilojen suunnittelu- ja toteutusyhteistyöllä voidaan vähentää investointitarpeita, lisätä jo olemassa olevan palveluverkon hyödyntämistä sekä kysynnän ja tarjonnan tasapainotamista.

Sisäinen muuttoliike korostaa kuntien asiakaspalvelun, käytäntöjen ja niitä tukevien tietojärjestelmien yhtenäistämisen merkitystä. Kuntien raja-alueiden kiinnikasvaminen on peruste myös oppilasalueiden ylikunnalliseen muodostamiseen. Kouluvaihdokkaiden sopeutumista ja opetuskäytäntöjen yhdenmukaistamista helpottaa opetussuunnitelman laadinta seudullisena. Yhteistyö mahdollistaa myös päällekkäisen suunnittelutyön minimoinnin.

Toisen asteen (lukio ja ammattikoulutus) ikäluokkien pieneneminen aiheuttaa tarvetta lukioverkon tarkasteluun jopa yliseudullisesti maakuntaa koskevana kysymyksenä. Painetta lisää osaavan ammattityövoiman kouluttaminen elinkeinoelämän tarpeisiin ja tehdyt panostukset ammattiopetuksen kehittämiseen.

Kunnallisten palvelujen lisääntyvä kysyntä edellyttää kaikilta kunnilta panostusta henkilöstöhankintaan. Henkilöstön saatavuus tulee turvata hyvällä työnantajapolitiikalla, jota on tarkoituksenmukaista kehittää yhteistyössä. Erityisosaamisen hankintaan ja erityisryhmien palvelujen järjestämiseen seututaso tarjoaa yksittäistä kuntaa paremmat resursointiedellytykset ja asiakkaan kannalta vakaan ja osaavan palveluympäristön.

Kaupunkiseudulla ilmenee kysyntää myös yksityisiin palveluihin niin perheiden kuin ikäihmistenkin palveluissa. Kunnat voivat yhdessä vauhdittaa seudullisten yksityisten palvelujen syntymistä tarjoamalla tilaratkaisuja ja yhtenäistämällä tuki- ja rahoituskäytäntöjä lasten päivähoidossa tai vanhustenhuollossa.

Kirjasto-, opisto-, nuoriso ja liikuntapalvelujen yhteistyö lisää mahdollisuuksia erityisesti kehyskunnissa, joissa omat resurssit ovat niukat.

Palvelujen käyttö yli kuntarajojen edellyttää palvelutuotannon taustalla olevien tietojärjestelmien yhteensovittamista ja yhteisiä asiakastietoja, mikä tarkoittaa usein yhteisten järjestelmien käyttöönottoa. Seututasolla palvelutuotantoa voidaan tehostaa ja parantaa kansalaisten sähköisten palvelujen avulla.

Joukkoliikenteen käytön lisääminen edellyttää seudullisia toimenpiteitä palvelutason parantamisessa, suunnitteluyhteistyön tiivistämisessä ja joukkoliikennejärjestelmän yhtenäistämässä.

4. Keinot maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamiseksi

4.1. Rakennemallityö 2007-2009

Maankäytön suunnittelu toteutetaan kaupunkiseudun rakennemallin avulla. Rakennemallin keskeinen sisältö on asumisen, työpaikka-alueiden, palvelujen sijoituksen, liikenteen, seudullisten virkistysreittien ja merkittävien teknisen huollon alueiden varaaminen.

Rakennemallityö käynnistetään kuntakohtaisella kehityskuvatyöskentelyllä vuonna 2007, jossa määritellään kunnan profiili seutukunnassa. Kehityskuvien kautta edetään seudun yhteisten rakennemallivaihtoehtojen laadintaan ja vertailuun. Työhön kytketään elinkeinostrategiatyö, palveluverkkoselvitys (kohta 5.5.1) ja seudullisen ilmastostrategian laadinta. Tavoitteellinen rakennemalli valitaan vuoden 2009 loppuun mennessä. Rakennemallin valinnan jälkeen ohjelmoidaan yleiskaavatyö (rakennemallin toteuttamisohjelma), jonka tarkoituksena on panna täytäntöön valittu rakennemalli.

4.2. Asunto-ohjelmointi 2007-2008

Asuntotuotannon suunnittelu toteutetaan seudun asunto-ohjelman ja kuntakohtaisten asumisen tavoitteiden määrittelyn kautta. Asunto-ohjelmassa määritellään arvioidun väestölisäyksen ja asumisväljyyden edellyttämät tuotantotavoitteet: asuntojen kokonaismäärä, jakautuminen asuntotyypeittäin ja kunnittain sekä tonttitarjonta. Ohjelmaan sisällytetään lisäksi suunnitelma erityisryhmien asumispalvelujen järjestämisestä. Työn kuluessa kartoitetaan kuntien maaomistuksen ja maanhankinnan sekä rahoituksen tarpeet. Työn toteutusaikataulu kytketään rakennemallin valmisteluun.

4.3. Liikennejärjestelmätyö 2007-2008

Liikenteen suunnittelun keskeisen osan muodostaa keväällä 2007 valmistunut joukkoliikennejärjestelmäsuositus, josta kunnat ovat antaneet lausuntonsa. Tase 2025 hanketta jatketaan liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnalla. Siinä määritellään mm. seudun liikenneverkot, niitä tukevat kehittämishankkeet sekä joukkoliikenteen seudullinen organisointi. Liikennejärjestelmätyön lopuksi vuonna 2008 käynnistetään valmistelu kuntien ja valtion viranomaisten välisen aiesopimuksen solmimiseksi keskeisten liikennehankkeiden toteuttamisesta.

4.4. Yhdyskuntatekninen huolto 2007-2008

Jätevesihuollon ratkaisut tehdään Pirkanmaan keskuspuhdistamosta laadittavassa yleisuunnitelman pohjalta. Suunnittelu käynnistyy toukokuussa 2007 ja valmistuu 2008 vuoden loppuun mennessä. Sen pohjalta ratkaistaan puhdistamon sijoitus, organisointi ja rahoitus. Tekopohjavesihankkeen suunnittelu etenee.

5. Keinot kunnallisten palvelujen kuntarajat ylittävän käytön parantamiseksi

Palvelujen käyttöä ylikunnallisesti edistetään kuntien välisellä sisällöllisellä yhteistyöllä, rakenteita yhtenäistämällä sekä hallinnollisilla ratkaisuilla. Suunnittelutaso on yhä useammin koko seutu. Rakenteellisiin uudistuksiin edetään selvitysten kautta.

5.1. Vuoden 2008 loppuun mennessä käynnistettävät hankkeet:

Hyvinvointipalveluissa:

1. Seudullinen palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma päivähoidosta, perusopetuksesta ja perusterveydenhuollosta
2. Selvitys lukiopalvelujen ja toiseen asteen muiden koulutuspalvelujen kokonaisuuden parhaasta järjestämistavasta
3. Selvitys kansalaisopistopalvelujen parhaasta järjestämistavasta
4. Kuntayhtymien omistajaohjauksen tiivistäminen
5. Suunnitelma vanhusten kotona-asumista tukevien palvelujen kehittämisestä
6. Selvitys päivähoiton hallinnon seudullisesta järjestämisestä (sis. yksityisen hoidon seudullinen asiakaspalvelu)

Tukipalveluissa:

7. Suunnitelma sosiaali- ja terveystieteiden tietojärjestelmien yhteensovittamisesta
8. Suunnitelma ja toteutus kuntalaisten (päivähoito ja koulutus) verkkopalvelujen kehittämisestä
9. Suunnitelma tietohallinnon- ja tietotekniikan seudullisesta järjestämisestä

Teknisissä palveluissa:

10. Suunnitelma tilahallinnon ja toimitilasuunnittelun yhteistyön tiivistämisestä
11. Suunnitelma vesi- ja jätevesihuollon seudullisesta järjestämisestä
12. Seudullisen ilmastostrategian laadinta
13. Suunnitelma ja päätökset joukkoliikenteen seudullisesta järjestämisestä

Lisäksi varmistetaan käynnissä olevien hankkeiden eteneminen ja loppuunsaattaminen

14. Terveystieteiden neuvonta- ja päivystisyhteistyö
15. Sosiaali- ja terveystieteiden tuotteistamishanke
16. Alueellisen työterveyshuollon muodostaminen
17. Aikuissosiaali- ja maahanmuuttajapalvelut

5.2. Vuoden 2010 loppuun mennessä käynnistettävät hankkeet

Hyvinvointipalveluissa

1. Seudullisen opetussuunnitelman laadinta
2. Selvitykset kirjastopalvelujen parhaasta laaja-alaisesta järjestämistavasta
3. Suunnitelma päihdehuoltopalvelujen yhteistyöstä
4. Tilaajayhteistyö ensihoito- ja ensivastetoiminnassa

Tukipalveluissa

5. Suunnitelma talous- ja henkilöstöhallinnon toimintamallin ja tietojärjestelmien yhtenäistämistä
6. Suunnitelma hankintayhteistyön tiivistämisestä
7. Seudullinen paikka- ja karttatiedon yhteiskäyttö

Teknisissä palveluissa:

8. Selvitykset viranomaispalvelujen (ympäristöpalvelujen ja rakennusvalvonta) yhteistyön tiivistämisestä
9. Selvitys kunnallisteknisten palvelujen ylikunnallisesta tuottamisesta.

6. Suunnitelman toimeenpano

Yhteistyösuunnitelman uusista hankkeista käynnistetään välittömästi maankäytön rakennemallityö sekä palveluverkkoselvitys ja –suunnitelmatyö, ja varmistetaan niiden yhteenkytkeminen. Kokonaisuutta täydennetään seudun elinkeinostrategiatyöllä.

Tässä suunnitelmassa nimettyjen hankkeiden rahoituksesta vastaavat kunnat. Kunnat varaavat talousarvioissaan hankkeiden toteuttamiseen vuodesta 2008 alkaen ns. hanke/seuturahaa n. 1 e/as nykyisen kuntayhtymän ja ako –rahan (1,6 e/as) lisäksi. Hankkeiden rahoittamisen perusteena on asukasluku tai hankkeen käynnistämispäätöksessä sovitava muu peruste, kuten aiheuttamis- tai hyötyperuste.

Seutuhallitus vahvistaa kuntayhtymän talousarviossa peruskuntia kuultuaan yhteistyösuunnitelman mukaiset kärkihankkeet ja niiden kustannusarvion ja toteutuksen vastuorganisaation. Seutuhallitus käynnistää kuntayhtymän toteutusvastuulle nimetyt hankkeet määrittelemällä tavoitteet ja aikataulun sekä tarkentamalla hankekustannuksen ja rahoitusperusteen. Hankkeiden toteuttamiseksi ostetaan työpanosta kunnalta tai konsultilta tai ne toteutetaan kuntien virkatyönä. Hankkeille asetetaan kuntien asiantuntijoista muodostuvat ohjausryhmät.

Yhteistyösuunnitelman ulkopuolelta nousevien merkittävien uusien selvitys- ja suunnitelmahankeiden käynnistäminen ja rahoitustapa käsitellään hankekohtaisesti peruskunnissa.

Seutuhallitus vastaa toteutusvastuulleen nimettyjen hankkeiden valmistelusta ja kunnille tehtävistä esityksistä. Seutuhallitusta avustaa kuntajohtajakokous ja asiantuntijatyöryhmät. Kunnat vastaavat päätöksistä ja järjestävät omien luottamushenkilöiden informoinnin ja osallistumisen.

Yhteistyörakenteiden - seutuhallitus, kuntajohtajakokous, seututyöryhmät ja seutuyksikkö - toimintaa varten varataan määräraha kuntayhtymän talousarviossa.

Seuranta toteutetaan seutuhallinnon hanke- ja vuosiseurannan kautta ja toimitetaan lisäksi käsiteltäväksi kuntiin.

7. Yhteistyösuunnitelman laatiminen

Yhteistyösuunnitelma on laadittu Paras-laissa nimettyjen kuntien kesken, jotka ovat Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän jäsenkunnat sekä Oriveden kaupunki. Yhteistyösuunnitelma on valmisteltu seutuhallituksen asettamissa asiantuntijatyöryhmissä ja valmistelua on koordinoitu kunnallisjohtajien muodostamassa työvaliokunnassa. Suunnitelmaa on käsitelty seudun valtuutetuille järjestetyssä seutuforumissa toukokuussa 2007. Yhteistyösuunnitelma esitetään Tampereen, Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Vesilahden ja Ylöjärven valtuustoissa hyväksyttäväksi.

Kaikkiin kokoonpanoihin on osallistunut myös Oriveden kaupungin edustaja.

8. Henkilöstön edustajien osallistuminen

Kunnat ovat vastanneet henkilöstön kuulemisesta yhteistyösuunnitelman laadinnan osalta.